

Diarienummer

10-2025-1392

Vårt datum/Our date

2025-09-29

Vår referens/Our reference

Lars Holmquist

Ert datum/Your date

Klimat- och näringslivsdepartementet
Energienheten

kn.remissvar@regeringskansliet.se

cc: kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Er referens/Your reference

KN2025/01503

Göteborg Energis synpunkter på promemorian Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet

Göteborg Energi ser Kraftlyftet som ett viktigt verktyg att bidra till ett stärka elsystemets leveransförmågor i det kortare perspektivet. Vi är också positiva till den utökning av stödvolymerna som föreslås i årets budgetproposition. Vi hoppas att våra synpunkter nedan på förordningstexten ska bidra till att Kraftlyftet ska leverera mesta möjliga systemnytta för de medel som är avsatta.

Vår bedömning är att Kraftlyftet, givet det korta tidsperspektivet, och den även efter den föreslagna utvidgningen begränsade omfattningen i avsatta anslag, framförallt kommer att bidra till åtgärder som förbättrar funktionen av befintliga anläggningar. Det är bra. Dock konstaterar vi att det fortfarande kvarstår ett behov av en större marknadsreform som förbättrar förutsättningarna för nyinvesteringar i planerbar produktion med god förmåga att balansera övriga kraftsystemet. För att nå detta krävs ytterligare incitament för nya anläggningar som kan stärka effektbalansen och säkra viktiga stödtjänster samt elberedskap.

Öppna för fler åtgärder än dem som nämns i 5§

Eftersom stödsystemet föreslås införas redan 2026 är det inte självklart att söktrycket kommer att vara särskilt högt i närtid. Ur det perspektivet framstår listan i 5§ som onödigt begränsande. Det finns fler verkningsfulla åtgärder som uppfyller kriterierna i paragraferna 6-9, än de fyra som nämnd i listan i 5§. Ett sådant exempel är möjligheten att utrusta Rya Kraftvärmeverk i Göteborg med en lösning som gör anläggningen mer snabbstartad genom att bryta upp kombicykeln, vilket är nödvändigt för att aktivera kall anläggning tillräckligt snabbt för att tillhandahålla stödtjänster för att effektivt hantera störningar i elnätet. En sådan åtgärd går relativt snabbt att genomföra och svarar direkt mot kriteriet i 7§ andra punkten. Dock lämnas inget utrymme för den i 5§. För att öppna upp för denna typ av lösning och andra som svarar mot kriterierna i de efterföljande paragraferna föreslår vi att listan i 5§ tydligt ska avse exempel på investeringar, men inte ses som en

uttömmande lista. Paragrafen bör även tydligare kompletteras med andra förmågor utöver elektrisk effekt som är nödvändig för att uppnå kriterierna i 7§. Till exempel förbättrad reglerbarhet och tillgänglighet vid befintliga produktionsanläggningar för planerbar elproduktion.

Hur avgörs vad åtgärden möjliggör?

I 6§ punkt 1 krävs att åtgärder ska bidra till att möjliggöra anslutning till elnätet av ny elanvändning. Det är inte svårt att visa att en åtgärd bidrar till ett robustare nät, men bedömningen om detta faktiskt innebär att fler kunder kan ansluta sig, och i så fall hur mycket, är en fråga som den lokala elnätsägaren i slutändan avgör. Om fler anslutningar möjliggörs kan dessutom bero på andra faktorer. Göteborg Energis föreslår att bevisbördan klargörs. Behövs till exempel ett uttalande från nätbolaget att fler kunder kan anslutas som ett resultat av åtgärden, och ska ett sådant också kvantifieras?

Stöd bör kunna lämnas även för kraftvärmeanläggningar som använder RT-flis

I promemorian (avsnitt 3) framgår att stöd inte får lämnas till kraftvärmeanläggning som använder avfall som bränsle, om inte avfallet helt består av biomassa. Vi anser att det behöver klargöras vad som anses helt bestå av biomassa. Vi tolkar den föreslagna skrivningen som att returträ inte godkänns som bränsle. Det är träbaserat, men kan innehålla färg-eller plast-rester. Detsamma gäller kommunalt trädgårdsavfall (ÅVC-grot), som kan innehålla spår av plastpåsar.

Vi anser att avgränsningen åtminstone göras utifrån att kunna möjliggöra stöd utifrån förnybart-andel för avfall som förbränns, vilket torde vara möjligt utifrån art. 41 i gruppundantagsförordningen (GBER).

Utvärderingskriterier

Förslaget till förordning är inte tydligt vad gäller utvärderingskriterier. Systemnyttorna för de olika typerna av investeringar, även inom ramen för vad som tillåts enligt listan i 5§, är inte helt jämförbara. Om även fler åtgärder tillåts, enligt vårt förslag ovan, blir jämförbarheten svårare. I 12§ tredje punkten står det att den sökande ska ange hur stor del av kostnaderna som stöd söks för. Detta antyder någon form av konkurrensutsättning mellan projekten, vilket skulle kräva utförliga utvärderingskriterier. Vidare skulle det krävas en deadline för inskickande av ansökning, och därefter tid för Energimyndigheten att göra utvärderingarna. Med tanke på komplexiteten i allt detta, och den betydande tid, i förhållande till kravet att leverera systemnytta till 2030, som processen skulle ta, så föreslår Göteborg Energi i detta fall ett först-till-kvarn-förfarande. Då kan utvärderingen begränsas till om kriterierna i §6-9 är uppfyllda.

Göteborg som ovan

GÖTEBORG ENERGI AB

Per-Anders Gustafsson, VD

